

Utbildningsinspektion i Lyrestads skola och Hasslerörs skola, förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolorna	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	4
Bedömning av genomförandet	5
Bedömning av förutsättningarna	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt skolorna den 8 och 9 maj 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Mariestads kommun och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Lyrestads och Hasslerörs skola intervjuades elever, lärare, elevhälsopersonal, rektor samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklassen och grundskolans årskurser 1–6. Även andra iakttagelser i

skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Lyrestads skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	26
Förskoleklass	16
Grundskola	117

Lyrestads skola har förskoleklass och årskurserna 1–6. Skolan är belägen vid Göta Kanal i den nordostliga delen av Mariestads kommun cirka två mil från centralorten. Huvudbyggnaden är 54 år gammal och byggdes ut med fritidshem 1996. Skolan genomgick en renovering 2005 och i samband med denna flyttade förskolan in i skolbyggnaden. Skolan har närhet till skog och motionsspår som regelbundet används i undervisningen. Lyrestads skola är av stiftelsen Håll Sverige Rent certifierad med ”grön flagg” för sitt miljövårdsarbete. I skolans upptagningsområde ingår tätorterna Lyrestad och Sjötorp samt omkringliggande landsbygd. En stor del av skolans elever åker skolskjuts.

Hasslerörs skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	48
Förskoleklass	14
Grundskola	98

Hasslerörs skola har förskoleklass och årskurserna 1–6. Skolan är belägen i Hasslerörs samhälle som ligger cirka 1 mil nordost om centralorten Mariestad. Skolan som är drygt 50 år gammal, genomgick en om- och tillbyggnad 2004 för att göra plats för en förskoleavdelning. Skolan har för undervisning och andra aktiviteter tillgång till en fullstor idrottshall som tack vare frivilliga insatser från bygdens innevånare har förverkligats i det lilla samhället. I skolans upptagningsområde ingår huvudsakligen landsbygd och nära 90 procent av skolans elever åker skolskjuts.

Lyrestads skola och Hasslerörs skola tillhör skolområde Norr. När eleverna börjar årskurs 7 flyttar de allra flesta eleverna från Lyrestads skola till Högelidsskolan 7–9 och eleverna från Hasslerörs skola flyttar till Tunaholmsskolan som är en annan av kommunens 7–9 skolor.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolorna och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Lyrestads och Hasslerörs skolor erbjuder undervisning som i huvudsak ger eleverna möjligheter att nå målen för sin utbildning. I båda skolorna finns en social gemenskap och ett vänligt klimat såväl elever emellan som mellan lärare och elever. Mobbning eller annan kränkande behandling är ovanligt och eleverna uttrycker att de trivs och känner sig trygga. Det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete vid såväl Lyrestads som Hasslerörs

skola. Båda skolorna har också rutiner för att tidigt upptäcka och arbeta med elever i behov av särskilda stödåtgärder. I Hasslerörs skola noterar inspektörerna att skolan och vårdnadshavarna har ett mycket gott samarbete.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolorna gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet - Lpo 94).
- Skolornas likabehandlingsplaner uppfyller inte de krav som ställs på sådana planer (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolans arbete med likabehandlingsplanen uppfyller inte förordningens krav på barns och elevers medverkan (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Skolorna saknar arbetsplan (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- I Lyrestads skola förekommer att betyg sätts på elevarbeten i årskurs 5 och 6 (7 kap. grundskoleförordningen)
- Skolornas kvalitetsredovisningar uppfyller inte kraven i förordningen (3 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Samtliga elever på skolorna erbjuds inte elevens val i enlighet med grundskoleförordningens bestämmelser (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolorna bör arbeta för att öka elevernas kännedom om läroplanens och kursplanernas mål.
- Skolorna bör arbeta för att öka elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning.
- Skolorna bör arbeta för att innehållet i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer i högre grad motsvarar det som uttrycks i läroplanens mål att uppnå och mål att sträva mot samt i kursplanerna oavsett årskurs, lärare och ämne.
- Skolornas arbete med elevernas individuella utvecklingsplaner bör utvecklas.
- Skolornas kvalitetsarbete bör utvecklas så att utvärdering och analys av verksamheten i högre utsträckning blir ett konkret hjälpmedel för att öka måluppfyllelsen.
- Rektorns förtrogenhet med det dagliga arbetet i skolan och rektorns pedagogiska ledning bör förbättras.
- Skolorna bör arbeta så att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Kunskaper

Utifrån intervjuer och gjorda verksamhetsbesök är det inspektörernas bedömning är att barnen i förskoleklasserna ges möjlighet till utveckling och lärande som grund för fortsatt skolgång.

I skolornas kvalitetsredovisningar, kallad vägvisaren, redovisas bland annat måluppfyllelsen i ämnena svenska, matematik och engelska för elever i årskurs 5. För vägledning vid bedömningen av måluppfyllelsen har personalen bland annat använt resultaten vid de nationella ämnesproven som genomförs i årskurs 5. (Tabell 1)

Tabell 1. *Andel elever vid skolorna, samt andelen elever i kommunen (i procent) som bedöms ha uppnått kursplanemålen för årskurs 5 i ämnena svenska, engelska och matematik, läsåret 2005/06.*

	Svenska	Matematik	Engelska
Lyrestads skola	86	93	82
Hasslerörs skola	79	100	79
Kommunen	87	85	88

Källa: Skolornas kvalitetsredovisningar kallade Vägvisaren

När man jämför resultaten i tabellen ovan med skolornas statistik över måluppfyllelsen för läsåret 2004/05 visar Lyrestads skola en markant förbättring i alla ämnen medan Hasslerörs måluppfyllelse är ungefär likvärdig. Med tanke på att antalet elever i årskurs 5 vid skolorna är få och varierar från år till år är det svårt att dra några slutsatser av ovan redovisade resultat. Med få elever i klasserna blir det utslagsgivande i statistiken även om endast någon enstaka elev inte bedöms nått målen i något ämne.

Inspektörerna noterar dock att måluppfyllelsen i matematik är högre i jämförelse med kommunens genomsnitt och betydligt högre än måluppfyllelsen i ämnena svenska och engelska. Inspektörerna vill påpeka vikten av att skolan analyserar resultaten varje år för att kunna sätta in rätt åtgärder och nå en ännu högre måluppfyllelse.

Inspektörerna bedömer att det i Lyrestads skola och Hasslerörs skola finns ett väl utvecklat system för att diagnostisera och dokumentera elevernas kunskapsutveckling i ämnena svenska, engelska och matematik. Däremot redovisas inte något sätt för systematisk uppföljning och analys av kunskapsutvecklingen i skolans övriga ämnen i relation till de kunskapsmål som anges i Lpo 94 och i kursplanerna. Inspektörerna bedömer att uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling måste utvidgas till att omfatta samtliga ämnen. Se vidare om Systematiskt kvalitetsarbete i den för kommunen övergripande rapporten.

Normer och värden

Vid tillfället för inspektionen noterar inspektörerna att det råder ett vänligt och accepterande klimat såväl elever emellan som mellan lärare och elever. Detta är

också vad samtliga intervjuade framhåller. I skolans kvalitetsredovisningar för år 2005 och 2006 redovisas resultat av elevenkäter där båda skolorna visar höga värden för elevernas upplevda trygghet. Enligt elever, lärare och skolläda- ning är mobbning eller annan kränkande behandling ovanligt vid skolan. Inspektörerna bedömer att det i huvudsak råder en trygg och god stämning vid skolorna

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individan- passning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kva- litetssäkring och förbättringsarbete, skolläda- ning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författ- ningar för skolformen.

Arbetsmiljö och delaktighet

Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och att de får ett reellt inflytande på utbild- ningens utformning. I läroplanen anges att skolan ska klargöra för eleverna vil- ka mål utbildningen har.

Lärare och elever ger exempel på hur man som elev kan påverka det egna lä- randet genom att till vissa uppgifter välja redovisningsform, om man vill jobba ensam eller i par eller vad man vill göra när man blivit klar med det som alla i klassen jobbar med. Verksamhetsbesök och intervjuer med elever visar att ele- verna inte på någon av skolorna efterfrågar inflytande över lärandet eller hur undervisningen läggs upp. Personalintervjuer visar att skolan inte heller har någon gemensam plan för hur elevernas ansvar och inflytande över det egna lärandet successivt ska öka. Vidare visar verksamhetsbesök och intervjuer att det finns brister i elevernas kunskap om målen för utbildningen. Om elever inte har vetskap om kursplaners mål blir det mycket svårt för dem att utöva ett in- flytande eller ta ansvar för de viktiga frågorna kring lärandet och undervisning- ens planerande.

Inspektörerna bedömer att båda skolorna bör förbättra arbetet med att öka elevernas kännedom om målen för utbildningen. Likaså bör skolorna förbättra arbetet med att utveckla elevernas inflytande och ansvar över sitt eget lärande.

Inspektionen visar att det vid skolorna fortlöpande pågår olika former av vär- degrundsarbete. Personalen påtalar att olika insatser görs såväl i undervisningen, som på raster och under andra aktiviteter. Vid båda skolorna används ett un- dervisningsmaterial som kallas "Livsviktigt". Enligt både elever och personal är det överlag en lugn och trygg stämning på raster och under lektioner vid de båda skolorna. Det är inspektörernas bedömning att det bedrivs ett aktivt arbe- te kring värdegrundsfrågor vid såväl Lyrestads skola som Hasslerörs skola.

Det råder numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkan- de behandling av barn och elever. Lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommu- nen/huvudmannen ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ända- mål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhind-

ra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS:2007:7)

Den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Hasslerörs skola har till Skolverket i förväg insänt en likabehandlingsplan. Vid Lyrestads skola berättar personalen att man arbetat fram en likabehandlingsplan men att denna ännu inte sammanställts, tryckts upp och distribuerats. Några dagar efter inspektionstillfället lämnar rektorn in en likabehandlingsplan för Lyrestads skola daterad 2007-01-08 till Skolverket.

Inspektörerna bedömer att skolornas likabehandlingsplaner inte motsvarar en sådan likabehandlingsplan som lagen kräver. Exempelvis finner inspektörerna att planerna inte utgår från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov som utgångspunkt för vilka insatser skolorna avser att vidta under det kommande året. Vidare framgår av intervjuer med elever och personal att eleverna vid de båda skolorna inte har medverkat i arbetet med att upprätta respektive likabehandlingsplan.

Inspektörerna bedömer att skolorna måste upprätta likabehandlingsplaner som uppfyller de krav som lagen ställer på en sådan plan och att eleverna måste medverka i framttagandet av likabehandlingsplanerna.

I intervjuer med rektorn, personal, elever och vårdnadshavare vid Hasslerörs skola noterar inspektörerna ett mycket gott samarbete mellan skolan och vårdnadshavarna. Genom "Rådslaget" där rektorn och representanter för personalen, eleverna och vårdnadshavarna regelbundet träffas, upplever vårdnadshavarna att de både blir informerade och kan påverka skolans verksamhet i stort.

Innehåll, organisering och arbetssätt

Skolan ska främja elevernas harmoniska utveckling genom en balanserad och varierad sammansättning av innehåll och arbetsformer. Läraren ska utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och organisera arbetet så att eleven utvecklas och även får möjlighet till överblick och sammanhang. Enligt grundskoleförordningen ska det vid varje skola finnas en arbetsplan för genomförandet av de fastställda målen för utbildningen. Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. För att arbetsplanen ska bli ett levande dokument krävs att den regelbundet följs upp och utvärderas.

När elever vid båda skolorna i intervjuer och vid verksamhetsbesök beskriver skolarbetet och hur man arbetar så är utgångspunkten ofta lärarens instruktioner och handledning, enskilt arbete med uppgifter i läroboken och prov. I elevernas beskrivningar är exempel på variation i innehåll och arbetsformer relativt få. Vidare är för många av eleverna ämnesövergripande teman som syftar till att skapa överblick och sammanhang sällan eller aldrig förekommande. I skolans schema på Hasslerörs skola finns ämnet "Oä" i flera årskurser. Inspektörerna vill framhålla vikten av att skolan i sina dokument och planeringar utgår från de ämnen som finns i de nationella kursplanerna. I Lyrestads skola ser dock in-

spektörerna några goda exempel där lärare organiserar undervisningen efter aktuella övergripande teman där varierande arbetsformer används och eleverna kan påverka skolarbetet utifrån sina egna utgångspunkter.

Inspektionen visar att Lyrestads skola och Hasslerörs skola saknar en arbetsplan. Intervjuer och besök i verksamheten ger inspektörerna bilden av att skolorna inte bedriver ett arbete för att följa upp att undervisningen ligger i linje med nationella mål och riktlinjer. Av verksamhetsbesök och intervjuer med lärare kan inspektörerna konstatera att det också finns variationer i vilken utsträckning lärarna tydliggör målen för undervisningen. Skolan gör inga uppföljningar om undervisningen ligger i linje med kursplanernas mål att sträva mot och mål att uppnå i samtliga ämnen.

Inspektörerna bedömer att skolorna måste upprätta en arbetsplan i enlighet med grundskoleförordningen. Vidare bedömer inspektörerna att skolorna bör arbeta för att innehållet i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer i högre grad motsvarar det som uttrycks i läroplanens mål att uppnå och mål att sträva mot samt i kursplanerna oavsett årskurs, lärare och ämne.

Individanpassning och stöd

Enligt grundskoleförordningen ska stödundervisning ges om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts vid slutet av det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd.

Vid Lyrestads skola och Hasslerörs skola finns elevhälsoteam, bestående av bland annat skolkurator, specialpedagog, speciallärare och skolsköterska. Elevhälsoteamet träffas regelbundet för att diskutera vilket stödbehov som finns vid skolan, samt för uppföljning av tidigare gjorda insatser. Elevgenomgångar och olika typer av diagnoser används som hjälp i kartläggningen av vilket stödbehov som finns vid skolorna. Personalen i elevvårdsteamet tycker att de har bra kontroll på vilka elever som är i behov av särskilt stöd och att de därmed i ett tidigt skede kan sätta in resurser. Denna bild bekräftas av såväl lärare som rektorn vid skolorna. Det är inspektörernas uppfattning att de båda skolorna har rutiner för att identifiera vilka elever som är i behov av särskilt stöd.

Inspektörerna uppfattar att merparten av de elever vid skolorna som är i behov av särskilt stöd, erhåller detta utanför den ordinarie undervisningsgruppen. Specialläraren tar emot elever i sitt rum och arbetar endast vid enstaka tillfällen ute i klasserna. Inspektörerna vill i sammanhanget poängtera att grundskoleförordningen klargör att särskilt stöd i första hand ska ges inom ramen för den klass eller den grupp som eleven tillhör.

Åtgärdsprogram finns för de elever som elevhälsoteamet arbetar regelbundet med eller som av annan anledning är i behov av ett sådant. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av omfattar åtgärder på flera olika ansvarsnivåer och det är inspektörernas uppfattning att de är ett hjälpmedel i arbetet med elever i behov av särskilt stöd.

Enligt bestämmelserna ska styrelsen efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare fatta beslut om elev ska placeras i särskild undervisningsgrupp. I Mariestads kommun har styrelsen delegerat dessa beslut till rektorn. Vid båda skolorna finns elever som får sin undervisning i de särskilda undervisningsgrupperna Eken och Pyramiden som har hela Mariestads kommun som upptagningsområde. Av intervju med rektorn framgår att inga beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattats av rektorn för dessa elever. Rektorn har

uppfattningen att när eleven är placerad i en särskild undervisningsgrupp så övergår rektorsansvaret för eleven till rektorn vid skolan där den särskilda undervisningsgruppen finns. Därför har rektorn vid Lyrestads och Hasslerörs skolor heller inte tagit ställning eller fattat beslut om anpassad studiegång för eleverna. Se vidare i den övergripande inspektionsrapporten för Mariestads kommun.

Utvärdering av lärandet

Systematik i kunskapsuppföljningen är en viktig förutsättning för den information som ska ges under utvecklingssamtalet. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen ska vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram.

Lyrestads skola och Hasslerörs skola har väl utvecklade system för att följa upp, diagnostisera och dokumentera elevernas kunskapsutveckling i ämnena svenska, engelska och matematik. Alla grundskolor i kommunen använder sig av gemensamma mätpunkter till hjälp vid utvärdering av elevernas lärande i dessa ämnen. Tester genomförs i årskurs två och resultaten redovisas i skolornas kvalitetsredovisningar. De nationella proven i årskurs 5 används som en hjälp i utvärderingen av lärandet i svenska, engelska och matematik. Som tidigare nämnts visar inspektionen att skolorna inte systematiskt analyserar och utvärderar elevernas kunskapsutveckling i kursplanernas övriga ämnen.

Skolorna upprättar individuella utvecklingsplaner för samtliga elever. Detta sker i samband med utvecklingssamtalen och utvecklingsplanerna följs upp efter en termin vid nästa utvecklingssamtal. Den dokumentation som bildar underlag för utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner behandlar i huvudsak läroplanens mål att sträva mot och kunskapsutvecklingen inom ämnena matematik, svenska och engelska. För övriga ämnen finns enbart kommentarer noterade av typ ”jobbar bra”, ”intresserad och aktiv” eller ”duktig” som inte på något sätt kopplar till kursplanernas mål. Inspektörerna vill poängtera att kunskapsuppföljningen i andra ämnen än engelska, matematik och svenska också bör vara tydlig och utgå från mål i kursplanerna. Detta är en förutsättning för att elever och vårdnadshavare ska kunna få återkoppling på hur elevernas kunskapsutveckling och lärande förhåller sig till kursplanernas mål i samtliga ämnen. Inspektörerna bedömer att skolornas arbete med elevernas individuella utvecklingsplaner bör förbättras avseende innehåll och kvalitet.

I Lyrestads skola ser inspektörerna exempel på att vissa av elevernas arbeten och prov i årskurs 5 och 6 bedöms i en betygsskala motsvarande den som används för terminsbetyg och slutbetyg i årskurserna 8 och 9. När det gäller de årskurser i grundskolan där betyg inte ges är det inte i enlighet med läroplanen och grundskoleförordningen att betyg tillämpas i något sammanhang. Inspektörerna bedömer att Lyrestads skola använder sig av betyg i strid med författningarna.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt bestämmelserna ska varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningarna ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredo-

visningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Kvalitetsredovisningarna vid Lyrestads skola och Hasslerörs skola följer en gemensam mall kallad Vägvisaren som Mariestads kommun beslutat använda. En stor del av kvalitetsredovisningarna upptas av en redovisning av resultaten på elev- och föräldraenkäter. Inspektörerna konstaterar att resultaten av dessa enkäter är intressanta och ger skolorna information i olika avseenden om hur respektive skola uppfattas av elever och föräldrar. I intervjuer med lärare och rektor får inspektörerna dock flera exempel på utvecklingsarbete av god kvalitet som inte redovisas i skolornas kvalitetsredovisning. Vidare är det mycket svårt att utläsa i vilken utsträckning nationella mål för utbildningen vid skolorna har förverkligats eller vilka åtgärder skolorna avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

I kvalitetsredovisningarna redovisas resultaten av screening i årskurs 2 i matematik och svenska. En bedömning görs också av måluppfyllelsen i ämnena engelska, matematik och svenska i årskurs 5. Inga bedömningar av måluppfyllelsen i andra ämnen eller i andra årskurser redovisas. Skolan gör inga sammanställningar eller analyser i kvalitetsredovisningen av de samlade kunskapsresultaten. Av intervjuer med rektorn och personalen framgår att skolan inte arbetar systematiskt med att utifrån analyser av kunskapsresultaten och andra bedömningar av måluppfyllelse föreslå och genomföra kvalitetsarbete som sedan utvärderas och redovisas i en ständigt pågående process.

Inspektörerna bedömer att skolornas kvalitetsredovisningar måste förbättras så att de motsvarar kraven i förordningen. Inspektörerna bedömer vidare att skolornas kvalitetsarbete bör utvecklas så att utvärdering och analys av verksamheten i högre utsträckning blir ett konkret hjälpmedel för att öka måluppfyllelsen. Se vidare i den för kommunen övergripande rapporten över skolverksamheten.

Ledning och intern kommunikation

För skolorna i Lyrestad och Hasslerör finns det en rektor som också ansvarar för förskoleverksamheten i området. Rektorn har sin expedition vid Högelidsskolan där områdesexpeditionen finns. Till sin hjälp har rektorn en utbildningsledare på varje skola. Utbildningsledarna har i sitt uppdrag inget personalansvar eller ansvar för den pedagogiska utvecklingen vid skolan.

Enligt bestämmelserna ska rektorn hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på de nationella målen.

Rektorn vid Lyrestads skola och Hasslerörs skola är utbildad fritidsledare och har innan han blev rektor arbetat som föreståndare i förskolan i 20 år. Rektorn har också arbetat som personalsekreterare vid barn- och utbildningsförvaltningen under några år. Rektorn har genomgått den statliga rektorsutbildningen och tillträdde sin tjänst vid skolorna år 2001. Rektorn delar sin tjänstgöringstid mellan de båda skolorna, två förskolor och områdesexpeditionen. Geografiskt är det milslånga resor mellan de olika enheterna. I intervju med inspektörerna berättar rektorn att arbetssituationen inte medger att han kan vara närvarande på skolorna i den utsträckning han skulle vilja och behöver. Rektorn menar att utbildningsledarna på skolorna får sköta de dagliga ledningsuppgifterna och att rektorn istället har nära kontakt med utbildningsledarna. Av intervjuer med personalgrupper vid de båda skolorna framgår att rektorn inte betraktas som förtrogen med den dagliga verksamheten i skolan. Rektorn har inga fasta tider

på skolorna utan kommer när det är något som kräver hans närvaro eller när det finns tid över. Av intervjuer och verksamhetsbesök framgår att den pedagogiska utvecklingen på skolan i stor utsträckning drivs av lärarna själva och att rektorn inte är den ledande och samlande kraften i detta arbete. Som tidigare nämnts i denna rapport visar inspektionen att skolorna bland annat har brister i kvalitetsarbetet och den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling samt att respektive skola saknar arbetsplan och likabehandlingsplan som uppfyller kraven. Det är rektorn som har det övergripande ansvaret för dessa frågor. I samtal med inspektörerna bekräftar rektorn också att hans och personalens förtroenhet med de nationella styrdokumenterna måste bli bättre.

Inspektörerna bedömer att rektorns förtroenhet med det dagliga arbetet i skolorna bör förbättras och att rektorn måste ta sitt ansvar som pedagogisk ledare så att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som ska erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

Enligt grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val. Vidare ska undervisningen syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen.

Intervjuer och verksamhetsbesök visar att elevens val organiseras olika på skolorna beroende på lärare och årskurs. På båda skolorna finns elever som i elevens val inte gör något val av ämne att bredda eller fördjupa sina kunskaper i. Exempelvis har lärarna på Lyrestads skola i några klasser gjort valet att eleverna under läsåret ska arbeta med friskvård och hälsa och att eleverna sedan kan vara med att påverka vilka aktiviteter man genomför under den rubriken.

Inspektörerna bedömer att samtliga elever vid Lyrestads och Hasslerörs skolor inte erbjuds elevens val som motsvarar grundskoleförordningens föreskrifter om att eleverna ska erbjuds valmöjligheter utifrån ett allsidigt urval av ämnen.

Personal

Samtliga lärare är utbildade för den undervisning de i huvudsak bedriver. Enligt Skolverkets officiella statistik för läsåret 2005/06 hade Lyrestads skola en lärartäthet på 6,7 lärare per 100 elever och Hasslerörs skola hade 8,0 vilket kan jämföras med genomsnittet 8,0 i Mariestads kommun och 8,3 lärare per 100 elever i riket.

Intervjuer med rektorn och personalen visar att det vid Lyrestads och Hasslerörs skolor saknas en plan för personalens kompetensutveckling utifrån skolans behov. Enligt rektorn och personalen saknas det också pengar för att genomföra kompetensutvecklingsinsatser. Inspektörerna bedömer därför att skolorna bör arbeta så att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. Se vidare i den för kommunen övergripande rapporten.

Materiella resurser

Enligt inspektörernas bedömning har eleverna vid de båda skolorna tillgång till böcker, skrivmateriel och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig undervisning och för att nå målen med utbildningen. Skolorna har i huvudsak ändamålsenliga lokaler och skolgårdarna samt omgivningarna erbjuder en rad olika möjligheter till såväl undervisning som rastaktiviteter.

Datum	Ort
2008-01-11	Göteborg

Mats Lindström

Thomas Nilsson